रक्षसां यज्ञघ्नानां ग्रीवा अपिकृन्तामि कण्ठप्रदेशान् छिनद्मि ॥ ॥ का° [८.५.७.] बृहन्नसीति यथापरिलिखितं खनतीति । आग्नेयीं विदिशमारभ्य चतसृषु विदिक्षु चतुर उपरवान्खातुं भूमिः परिलिखिता । तेन परिलेखनक्रमेणावटान्खनेदिति सूत्रार्थः ॥ हे उपरवाख्य गर्त त्वं बृहन्नसि महान्भवसि वर्तुलस्य गर्तस्य प्रादेश-परिमाणेन विस्तृतत्वाद्बाहुपरिमाणेन खातत्वाच्च (27.) महत्त्वम् ॥ तथा त्वं बृहद्र-वाः बृहन्महान्रवो ध्वनिर्यस्य सः । सकारान्तो रवसूशब्दः । खातुं भूमौ प्रहरि महान्ध्वनिर्भवतीत्यर्थः । तस्मात्त्वमिन्द्रायेन्द्रप्रीत्यर्थं बृहतीं वाचं वद प्रौढध्वनियु-क्तं वाक्यं वद ॥२२॥

रक्षोहणं वलगहनं वैष्णवीम् ।

e. इदमहं तं वलगमुत्किरामि यं मे निष्ट्यो यममात्यो निचखान ।

f. इदमहं तं वलगमुत्किरामि यं मे समानो यमसमानो निचखान ।

g. इदमहं तं वलगमुत्किरामि यं मे सबन्धुर्यमसबन्धुर्निचखान ।

h. इदमहं तं वलगमुत्किरामि यं मे सजातो यमसजातो निचखान ।

i. उत्कृत्यां किरामि ॥२३॥

किम्भूतां वाचम् रक्षोहणं रक्षांसि हन्तीति रक्षोहा ताम् रक्षोवधविषयाम् ॥ तथा वलगहनम् वलगान्हन्तीति वलगहा ताम् बहुलं छन्दसीति [पा° ३.२.८८.] क्विप् । पराजयं प्राप्य पलायमाने राक्षसैरिन्द्रादिवधार्थमभिचाररूपेण भूमौ निखा-ता अस्थिकेशनखादिपदार्थाः कृत्याविशेषा वलगाः । वलगो वृणोतेरिति यास्कः [निरु° ६.२. (28.)] । यस्य वधार्थं क्रियते तं वृण्वन्नाच्छादयन् गच्छतीति वलगः । ते वलगा बाहुमात्रे खातास्ततस्तदुद्धारार्थमुपरवस्य तावन्मात्रखननम् । तान्बा-हुमात्रान्खनेदिति श्रुतिः [३.५.४.१.] । तदाह तित्तिरिः । असुरा वै निर्यन्तो दे-वानां प्राणेषु वलगान्न्यखनन् (29.) तान्बाहुमात्रे ववृन्दन् तस्माद्बाहुमात्राः खायन्तऽइति ॥ तथा वैष्णवीम् यज्ञरक्षकस्य विष्णोः संबन्धिनीम् । ईदृशीं वाच-मिन्द्राय वदेति संबन्धः ॥ ॥ का° [८.५.८.] इदमहमित्युत्किरति यथाखातं प्रति-मन्त्रमिति । येन क्रमेण चत्वारो गर्ताः खातास्तेन क्रमेण चतुर्भ्यो गर्तेभ्यः खातं